

Állásfoglalás a megújuló forrásból termelt villamos energia megosztás szabályozásáról

Dr. Palkovics László, innovációs és technológiai miniszter

Tisztelt Miniszter Úr!

2019 decemberében az EU Tiszta Energia Csomag keretében elfogadott Megújuló Energia Irányelvⁱ új jogokat fogalmazott meg a megújuló energiát termelő egyének és közösségek számára. A tagállamoknak, így Magyarországnak is 2021 júliusától kell biztosítani, hogy a termelő-fogyasztó egyének és az energiaközösségek megtermelhessék, tárolhassák, fogyaszthassák, értékesíthessék, illetve megoszthassák az általuk termelt megújuló energiát. Az ezt lehetővé tevő alapvető hazai jogszabálmódosításokⁱⁱ ugyan megszülettek, de az energiaközösségek elindítását és működését támogató keretrendszer még hiányos, amit az is jól mutat, hogy hiába lehet hivatalosan regisztrálni az energiaközösségeket már ez év elejétől, még egyetlen regisztráció nem történt meg.

Örvendetes, hogy az ITM támogatásával elindulhatnak az első kísérleti kezdeményezések, továbbá az EU-s költségvetésben is szerepel az energiaközösségek létrehozása és beruházásai a támogatható tevékenységek között, de amíg a villamosenergia-megosztás gyakorlati részletszabályai nem születnek meg, addig nem lehet olyan gazdaságos üzleti modellt kidolgozni, ami biztosíthatja a közösségi energia támogatási időszak utáni, hosszabb távú működőképességét.

Egyre jobban terjednek a háztartási méretű kiserőművek (HMKE) is családi házakra telepített napelemes rendszerek formájában, amelyek a 2023 végéig elérhető (éves) szaldó elszámolással megtérülő beruházások. Azonban a fogyasztók többsége nem tud élni ezzel a lehetőséggel, mert nincs saját ingatlana, társasházban, műemléki környezetben lakik vagy rossz tájolású, nem megfelelő műszaki állapotú a házának teteje. Mivel az árampiacon a lakosság és a kisvállalkozások számára nem érhető el zöld energia szolgáltatás, ezért számukra jelenthet környezetbarát alternatívát, ha szomszédjuktól vagy egy energiaközösséghez csatlakozva szerezhethéne be zöld áramot. Ehhez is nélkülözhetetlen az árammegosztás részletszabályainak kidolgozása.

Követeléseink:

Igazságos, használat-arányos rendszerhasználati díjak bevezetése

Az áramárban az elektromos hálózati engedélyesek rendszerhasználati díjai olyan tételeket is tartalmaznak, amelyek a helyben történő megújulóenergia-megosztás során indokolatlanok, illetve aránytalanul nagyok. Ilyen például az átviteli díj, amely a magasfeszültségű átviteli hálózat használata után jár az azt üzemeltető MAVIRⁱⁱⁱ-nak, de a helyben megosztott megújuló energia esetében az országos átviteli hálózat nincs igénybe véve.

Az energiaközösségi tagok között az árammegosztás áfa-mentességének biztosítása
Öröndetes, hogy a háztartási méretű kiserőművek feleslegét értékesítő magánszemélyek számára személyi jövedelemadó kedvezményt vezettek be. Hasonlóan szükségesnek tartjuk, hogy az energiaközösség tagjai számára is biztosítva legyen az általános forgalmi adótól mentes árammegosztás. Erre (energia)szövetkezet vagy ún. „együttműködő közösség” tagjai között van lehetőség, de erről egységes adóhatósági gyakorlat, állásfoglalás kialakítására lenne szükség.

A megosztott energia elszámolását lehetővé tevő számlázási rendszerek bevezetése a fogyasztók meglévő (egyetemes) szolgáltatójánál

Az induló energiaközösségek számára túlzottan nagy kihívás, hogy ügyfelei, tagjai számára folyamatosan szolgáltassanak energiát, kiváltva ezzel a jelenlegi energiaszolgáltatójukat. Minden (egyetemes) szolgáltatónál olyan elszámolási rendszerre van szükség, amely lehetővé teszi, hogy az energiaközösség tagjai, illetve energiamegosztásban részt vevők számára a meglévő energiaszolgáltatójuk jóváírja az adott (pl. negyedórás) időszakban részükre megosztott energiát.

Nyilvános társadalmi részvétel biztosítása a hálózati engedélyesek és egyetemes szolgáltatók üzletszabályzatainak kidolgozásában

A villamosenergia törvény (VET) jelenleg is előírja, hogy a hálózati engedélyesek vonják be az energiaközösségeket az üzletszabályzatuk kidolgozásába, de mivel a jelenlegi szabályok miatt nincsenek még regisztrált energiaközösségek, ezért fontosnak tartjuk, hogy a potenciális energiaközösségi tagok, azaz az összes fogyasztó (lakossági, KKV, önkormányzati stb.) véleménye megjelenhessen a felülvizsgálatok során. Az éppen zajló ELMŰ-ÉMÁSZ - MVM egyetemes szolgáltató váltás is rámutat arra, hogy akár százezer Ft-os kár érheti a pontatlan szabályozásból adódóan egyes ügyfeleket^{iv} az éves szaldó helyett évközi szaldó elszámolásból.

Határidő kitűzése a részletszabályok kidolgozására

Szükségesnek tartjuk, hogy törvényi szinten rögzítve legyen a fenti szabályok megalkotásának határideje, mert enélkül olyan bizonytalanságot jelent az átmeneti időszak, amely még az ősztől kiírásra kerülő pályázatok sikerességét is veszélyeztetheti, ha kevesen vállalják fel a későbbi működésük körüli kockázatokat.

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozója nevében sürgetjük Miniszter Urat, hogy a fenti pontok, intézkedések mielőbbi megvalósításával támogassa az energiaközösségek létrejöttét és működését.

Keszthely, 2021. augusztus 29.

További információk az állásfoglalást kezdeményező Magyar Természetvédők Szövetsége Közösségi Energia oldalán található:

<https://mtvsz.hu/kozossegi-energia> / kozossegienergia@mtvsz.hu

ⁱ RED II: [Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2018/2001 Irányelve \(2018. december 11.\) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról](#)

ⁱⁱ VET: [2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról](#):

3. § 69a. *Villamosenergia-megosztás*: aktív felhasználó vagy energiaközösség által termelt villamos energia közvetlenül más felhasználó vagy energiaközösség részére történő értékesítése vagy ellenérték nélküli átadása a közcélú hálózaton vagy magánvezetéken keresztül

ⁱⁱⁱ MAVIR: Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.

^{iv} <https://index.hu/gazdasag/2021/08/22/akar-100-ezret-is-bukhatunk-az-elmu-mvm-szolgáltatovaltason/>